

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КАФЕДРУ ГЕНЕТИКИ І ЦИТОЛОГІЇ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА**

Загальні положення

1. Кафедра генетики і цитології є одним зі структурних підрозділів, який забезпечує проведення навчальної, методичної, науково-дослідної роботи з напрямку «Біологія» та основним навчально-науковим структурним підрозділом Університету, що забезпечує проведення навчальної, методичної, науково-дослідної роботи із спеціальності «Генетика» і виховної роботи студентів кафедри.

Кафедра безпосередньо підпорядкована декану біологічного факультету, до складу якого вона входить.

2. Головним завданням кафедри є організація і здійснення на високому рівні навчальної і науково-методичної роботи за напрямом «Біологія» та зі спеціальності «Генетика», виховної роботи серед студентів, наукових досліджень у галузі генетики, підготовки науково-педагогічних кадрів і підвищення їхньої кваліфікації.

Робота кафедри спрямована на підготовку фахівців широкого профілю із спеціальності «Генетика», що володіють глибокими теоретичними і практичними знаннями, вміннями і навичками, високою професійною кваліфікацією.

3. Кафедру очолює завідуючий кафедрою, який призначається на посаду згідно з положенням, затвердженим Міністерством освіти і науки та статутом університету.

Посаду завідуючого кафедрою може займати, як правило, особа, яка має вчене звання професора або науковий ступінь доктора наук.

Завідуючий кафедрою генетики і цитології бере участь в роботі всіх підрозділів Університету, де обговорюються і вирішуються питання діяльності кафедри, затверджує плани роботи кафедри, індивідуальні плани роботи викладачів і співробітників кафедри, інші документи на рівні кафедри; здійснює розподіл педагогічного навантаження і функціональних обов'язків між співробітниками кафедри і контролює своєчасність і якість їхнього виконання; представляє керівництву Університету або факультету у встановленому порядку пропозиції з прийняття на роботу, звільнення і переміщення працівників кафедри, їх морального і матеріального заохочення, а також про заходи дисциплінарного впливу, вимагає від структурних підрозділів і служб Університету та факультету вжиття заходів, що забезпечують необхідні умови для проведення навчально-виховного і науково-дослідного процесу. Індивідуальний план завідуючого кафедрою затверджується ректором Університету, проректором з навчальної роботи, деканом факультету.

Завідуючий кафедрою несе особисту відповідальність за її діяльність. Терміни і форми звіту про роботу очолюваної їм кафедри встановлюються ректором Університету.

4. До складу кафедри генетики і цитології входять професори, доценти, старші викладачі, викладачі, асистенти, аспіранти, навчально-допоміжний персонал, а також співробітники приданих кафедрі наукових підрозділів.

5. Робота кафедри генетики і цитології здійснюється в відповідності з планом роботи кафедри, що охоплює навчальну, науково-методичну, виховну, науково-дослідну і інші види роботи.

Обговорення ходу його виконання і інших питань діяльності кафедри проводиться на засіданнях під головуванням завідувача, в яких приймає участь її професорсько-викладацький склад.

На засідання можуть бути запрошені інші працівники кафедри або інших кафедр Університету чи факультету, а також підприємств, установ і організацій.

6. На кафедрі генетики і цитології на основі своїх статутів і положень діють громадські організації (Структурний підрозділ Українського товариства генетиків і селекціонерів імені Вавилова).

7. Кафедра генетики і цитології має документацію, що відбиває зміст, організацію і методику проведення навчально-виховного процесу, перелік якої визначається Інструкцією з діловодства вищого навчального закладу.

Функції кафедри

Кафедра генетики і цитології виконує такі основні функції:

8. Проводить за всіма формами навчання (денне, заочне, дистанційне та ін.) всі види навчальних занять з напряму «біологія» та зі спеціальності «генетика», що передбачені у відповідних навчальних планах, з цією метою:

8.1. Розробляє на основі затверджених кваліфікаційних характеристик фахівців, навчальних планів спеціальностей і програм дисциплін робочі програми, що відбивають останні досягнення науки, техніки і культури, перспективи їхнього розвитку, що враховують потреби господарства, галузеві і регіональні умови і особливості підготовки фахівців, внутрішні і міжпредметні логічні зв'язки, що сприяють підвищенню значимості фундаментальних наук в теоретичній і професійній підготовці фахівців-генетиків;

8.2. Забезпечує безперервне вдосконалення якості викладання, підвищення рівня лекцій як ведучої форми навчання, активізацію практичних, семінарських, лабораторних і самостійних занять як ефективних форм закріплення знань, формування необхідних вмінь і навичок, розвиток творчої здатності студентів. Організує і керує науково-дослідною роботою, студентів, навчальною і виробничою практиками, курсовим і дипломним проектуванням, сприяючи наближенню умов їхнього проведення до реальної виробничої і дослідної діяльності; проводить курсові іспити і заліки, аналізує їхні підсумки;

8.3. Здійснює комплексне методичне забезпечення навчальних дисциплін кафедри: підготовку підручників, навчальних посібників, розробку навчально-методичних матеріалів з проведення всіх видів навчальних, занять, а також інших посібників, що передбачають використання найбільш доцільних форм і засобів викладання, раціональне поєднання методичних прийомів, ефективне використання сучасної навчальної техніки і лабораторного обладнання;

8.4. Здійснює підготовку і підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів. Встановлює творчі зв'язки з кафедрами відповідного профілю інших вузів; виймає, узагальнює і розповсюджує досвід роботи кращих викладачів; виявляє допомогу викладачам, що починають оволодівати педагогічною майстерністю. Розглядає дисертації, що представляються до захисту членами кафедри або, за дорученням керівництва ХНУ імені В. Н. Каразіна чи біологічного факультету, іншими здобувачами.

9. Бере активну участь в соціально орієнтованій роботі Університету та біологічного факультету, забезпечує спрямування навчального процесу на формування у студентів наукового світогляду.

10. Проводить роботу по розширенню і зміцненню зв'язків з виробництвом:

10.1. Розвиває співробітництво з підприємствами, установами і організаціями в підготовці фахівців, направлене на оволодіння студентами професійними навичками, передовими засобами організації праці і управління, набуття досвіду суспільної і організаційної діяльності;

10.2. Організовує виступи керівників і ведучих фахівців підприємств, установ і організацій, новаторів виробництва перед студентами і професорсько-викладацьким складом кафедри; залучає до педагогічної діяльності провідних вчених;

10.3. Бере участь в організації і проведенні попереднього розподілу майбутніх фахівців, здійснює контроль за стажуванням молодих спеціалістів і виявляє методичну допомогу керівникам стажування, підтримує зв'язки з випускниками вищого навчального закладу та кафедри генетики і цитології, зокрема;

10.4. Бере участь у заходах щодо підвищення кваліфікації фахівців, зайнятих у галузі генетики, організовує у встановленому порядку семінари підвищення кваліфікації і перепідготовку кадрів за новими актуальними питаннями даного напрямку;

10.5. Веде пропаганду наукових знань шляхом участі професорсько-викладацького складу і співробітників кафедри в роботі наукових товариств (Українське товариство генетиків і селекціонерів імені Вавілова), семінарів, конференцій, симпозіумів, різного рівня, тощо.

11. Бере участь у науково-дослідній роботі Університету:

11.1. Проводить наукові дослідження з найважливіших теоретичних, науково-технічних, соціально-економічних проблем у галузі генетики, проблем педагогіки вищої школи в тісному зв'язку з задачами підвищення якості підготовки фахівців;

11.2. Обговорює завершені науково-дослідні роботи і дає рекомендації до їх публікації, приймає участь у впровадженні результатів досліджень у практику;

12. Бере участь в організації прийому до Університету, професійній орієнтації учнівської та працюючої молоді.

13. Здійснює, у встановленому порядку, співробітництво з кафедрами закордонних вузів по навчальній, навчально-методичній і науково-дослідній роботі, а також із зарубіжними науково-дослідними організаціями за профілем кафедри.

Примітка: на підставі діючого положення ректором Університету можуть встановлюватися додаткові конкретні функції кафедри в залежності від її місця в підготовці фахівців і ролі в науково-дослідній роботі.

14. На основі виконання кафедрою навчальної і наукової роботи на контрактній основі кафедра генетики і цитології має право на використання для своїх потреб певної частки позабюджетних коштів, надходження яких до університету забезпечується її роботою. Розмір цієї частки та способи її використання встановлюються спільно Вченою радою Університету і Ректоратом.

15. Кафедра генетики і цитології бере участь в обговоренні всіх питань, що стосуються її роботи.

16. У разі необхідності забезпечення розвитку нового напрямку навчальної, методичної та наукової діяльності при кафедрі можуть створюватися секції. Рішення про створення секції приймається на засіданні кафедри генетики і цитології.

Структура кафедри

17. Кафедра може мати навчальні лабораторії, кабінети і інші підрозділи, що забезпечують навчальний і науковий процес.

18. Проліуюча кафедра в необхідних випадках може мати філію з розміщенням її на території підприємства або організації з використанням їх матеріально-технічної бази. На філії кафедри працюють як штатні викладачі і співробітники, так і провідні фахівці підприємства, установи або організації, які залучаються до роботи за сумісництвом:

18.1. На філію кафедри покладається:

- участь в організації і проведенні навчальних занять з профілюючих дисциплін, керівництві навчальною і виробничою практикою, науково-дослідною роботою студентів, підготовкою курсових і дипломних проєктів і робіт;

- участь у розробці питань, що визначають зміст і методичне забезпечення навчального процесу, здійснення виховної роботи зі студентами, проведення науково-дослідних робіт, безпосередньо пов'язаних із завданнями підприємства, установи або організації, і впровадженні їх результатів у практику;

- пропаганда наукових знань на підприємстві, в установі або організації, на базі якої працює філія; проведення професійно орієнтованої роботи серед молоді;

18.2. Керівництво філією кафедри доручається ректором Університету одному з провідних фахівців підприємства або організації, на базі якої створена філія, за поданням завідувача кафедри і за погодженням з відповідним підприємством або організацією. Робота щодо керівництва філією кафедри враховується в індивідуальному плані викладача як організаційно-методична робота за завданням Ректората;

18.3. Філія кафедри звітує за всіма видами роботи перед відповідною кафедрою у встановлені терміни. Філія повинна мати документацію, передбачену для кафедри в частині, що стосується діяльності філії.

19. Структура кафедри та її штати затверджуються ректором Університету.

Організація та ліквідація кафедри

20. Кафедра організується і ліквідується ректором Університету на підставі рекомендації Ученої ради, погодженим з Міністерством освіти і науки України;

21. Кафедра організується у складі не менше п'яти викладачів, з яких не менше двох повинні мати ступінь або звання.

(На даний час на кафедрі генетики і цитології ХНУ імені В. Н. Каразіна 14 викладачів, з яких 12 мають вчений ступінь та 7 мають вчене звання.)